

Скарб знайшлі ў бібліятэцы

У Нацыянальнай бібліятэцы
прайшла гісторыка-
культурная прэзентацыя
Ашмяншчыны

Віктар
КРАМАРЭНКА

Юрый
АДАМЧЫК

Да 8 чэрвеня ў Нацыянальнай бібліятэцы нашай краіны будзе экспанавацца выстава гісторыка-культурнага праекта "Скарбы роднага краю: Ашмяншчына". Праект ажыццяўляецца ў рамках Года роднай зямлі. Арганізатары мерапрыемства – Нацыянальная бібліятэка, выдавецтва "Юніпак", Ашмянскі раённы выканаўчы камітэт і Інстытут гісторыі Акадэміі навук Беларусі.

Урачыстае адкрыццё праекта прайшло 12 мая ў Нацыянальнай бібліятэцы. У ім удзельнічалі дыпламаты, кіраўнікі міністэрстваў і ведамстваў, дзеячы культуры нашай рэспублікі. Зразумела ж, самымі паважанымі на свяце былі людзі, якія мелі непасрэднае дачыненне да слаўнага куточка нашай Беларусі: каму пашчасціла тут нарадзіцца, для каго роднымі сталі сцэжкі дзяцінства або хто жыў і працаваў тут, ствараючы славу і гонар маленькай радзімы.

▶ Заканчэнне на 4-й стар.

Скарб знайшлі ў бібліятэцы

С 1-й стр.

Людзі, асобы, постаці – удзельнікі прайшоўшай імпрэзы. Бо Ашмянскі раён здаўна славіўся багатай гісторыяй, сваёй культурай. Яе старонкі ўзнавілі на адкрыцці імпрэзы ўдзельнікі тэатры, у якім галоўнай дзеючай асобай стала прыгожая і непаўторная зямля Ашмяншчыны. Мне падалося, што выканаўца гэтай ролі на сцэне надзвычай удала перадала асноўныя рысы гэтага краю – яго някідку красу, сціплы, але моцны характар. Перад гледачамі прайшлі постаці тых, кім сёння, праз які, ганарыцца Ашмяншчына.

Гэта адзін з рэгіёнаў Беларусі, дзе ў кожным мястэчку можна знайсці штосьці цікавае, а даўніну тут свята берагуць і захоўваюць. Гальшанскія прывіды, напрыклад, вядомы ва ўсім свеце. А што значыць, напрыклад, назва вёскі Мураваная Ашмянка? Пра гэта не ведаюць ні старажылы вёскі, ні тапанімічны слоўнік. Затое славіцца паселішча тым, што тут знаходзілася сядзіба Дарагастайскіх. Мікалай Дарагастайскі ўдзельнічаў у апрацоўцы Другога Статута ВКЛ, садзейнічаў кнігадрукаванню і нават залажыў у памесці друкарню.

Крыштаф Дарагастайскі – самы тытулаваны прадстаўнік роду. Падчас вандровак па Італіі шмат часу правёў у Неапалітанскай школе верхавой язды. А ў сваёй сядзібе доўгі час трымаў шмат пародзістых коней і напісаў кнігу “Гіпіка, або Навука аб конях” – сапраўдную энцыклапедыю аб конях. Першае афіцыйнае выданне

“Гіпікі” выйшла ў Кракаве ў друкарні Анджэя Пятрковчыка ў 1603 годзе. Другое – сёлета, і пасадзейнічаў яму таксама чалавек, лёс якога звязаны з ашмянскім краем. Дырэктар выдавецтва “Юні-

наблжана да арыгінала. Пераклад на беларускую мову зрабіла Святлана Ішчанка.

У Нацыянальнай бібліятэцы захоўваецца кніга ашмянскага прапаведніка кальвінізму В. Саліна-рыуса “Цэнзура”. У выходных да-

Ашмянскага райвыканкама, а зараз дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Валянціна Лузіна.

Пра людзей, якімі ганарыцца Ашмяншчына, нагадаў, выступаючы на імпрэзе, старшыня Ашмянскага райвыканкама Юрый Адамчык. Адзін з іх – першы камандзір цяжкага атамнага ракетнага крейсера “Петр Великий” Яўген Добрышаў. Яму прысвечаны цэлы стэнд у першай ашмянскай школе, якую ён скончыў і з якой паклікала сухапутнага юнака рамантыка мора. Крейсер “Петр Великий” – гонар Расійскага ваеннага флоту, адзін з чатырох караблёў, якія ствараліся па вядомаму праекту 1144. Ён прызначаны

ніхто. Меркавалі, што за відную марскую бараду і марскі, камандзірскі бас. У Ашмяны ён вярнуўся пасля працяглай разлукі ў 1998 годзе, калі яго на бяскрайніх марскіх прасторах адшукалі былыя аднакласнікі і запрасілі на вечар сустрэчы ў родную школу. Здарылася так, што з далёкіх дарог на вечар сустрэчы ён спазніўся, але з таго часу стаў частым госцем у родным горадзе, дзе ў яго нямала сяброў.

Выяву герба старажытных Ашмян старшыня райвыканкама Юрый Адамчык падараваў дырэктару Нацыянальнай бібліятэкі Раману Матульскаму. Дарэчы, сама бібліятэка абавязана нараджэннем гэтаму невялікаму беларускаму гарадку. Адзін з аўтараў праекта архітэктар Віктар Крамарэнка таксама вучыўся ў славутай першай ашмянскай школе, закончыў тут 9 класаў. Як прыгадаў у інтэрв’ю нашаму выданню сам архітэктар, яго кар’ера вызначылася ў 5 класе. Тады бацькі – інжынеры-дарогабудавнікі – прапанавалі яму стаць таксама будаўніком.

– А я заўсёды быў паслухмяным, прыслухоўваўся да таго, што скажуць бацькі, – жартуе сёння вядомы архітэктар.

Дарэчы, праект будынка Нацыянальнай бібліятэкі – не адзіная знакамітая работа Віктара Крамарэнкі. Разам з Міхаілам Вінаградовым ён стаў аўтарам праекта будынкаў Мінскага чыгуначнага вакзала.

Хлеб-соль ад гасціннай ашмянскай зямлі прымаў дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман Матульскі.

Творчыя калектывы ашмянскага краю радалі ўдзельнікаў імпрэзы годнай беларускай песняй ды народнай музыкай.

Яшчэ тры тыдні будуць экспанавацца ў Нацыянальнай бібліятэцы фотавыставы ашмянскіх мастакоў, персанальная выстава работ члена Беларускага Саюза мастакоў Сяргея Шэмета “Пра Бацькаўшчыну – з лобоўю”, а таксама выстава літаратуры “Ашмяншчына на карце Беларусі”. А пасля 8 чэрвеня выстава перамясціцца ў другую сталіцу – Вільнюс, бо для суседняй краіны ашмянскі край – таксама частка гісторыі.

Наталія ВАЛЫНЕЦ

Раман МАТУЛЬСКІ

Яўген ДОБРЫШАЎ

пак” Валерый Дубоўскі працаваў у Ашмянскай раённай газеце, таму лічыць гэты край сваім. Менавіта ён прыклаў шмат намаганняў, каб знайсці старажытную кнігу, перакласці яе з польскай мовы і перавыдаць максімальна

ных значыцца: «Друковано в Ошмяне, 1615».

Соф’я Гальшанская дала свету цэлую плеяду каралёў і тытулавых асоб, а адраджэнне памяць пра яе, захаваць для нашчадкаў дапамагла былі намеснік старшыні

для паражэння буйных надводных цэляў, абароны марскіх злучэнняў ад атак з паветра і падводных лодак праціўніка ў аддаленых раёнах акіянаў.

Пад кіраўніцтвам Яўгена Добрышава «Петр Великий» удзельнічаў у парадзе, прысвечаным 50-годдзю Перамогі, у галоўным ваенна-марскім парадзе ў гонар 300-годдзя Расійскага флоту. На борт крейсера падымаўся Уладзімір Пуцін, тады першы віцэ-губернатар Санкт-Пецярбурга. Яўгена Мікалаевіча Добрышава на флоце называлі “добрышэф Джон”. Чаму атрымаў ён такое марское прозвішча, не ведаў